

Defensor porta-veu de l'Associació "Minerva,"
Defensor dels interessos morals i materials d'Artà i sa comarca

Redacció i Administració

Quatre Cantóns, 3 • ARTA

Any II

Dels treballs publicats ne son responsables els autors

N'os tornen els originals

PREUS

Espanya: Trimestre 0,75 Ptas.

Any: 3,00 »

Estranjer: Doble

Artà, (Mallorca) 23 de Febrer de 1918

Núm.

El Problema Escolar

I.

Tots els qui saben la nostra curoila en la resolució del problema escolar i coneixien les nostres reiterades campanyes a favor de la construcció del nou local en projecte en les afores de la vila, s'han quedat sorpresos al veure que aplaudim la nova d'haver-se comprada una casa dins la vila per instal·lar-hi l'escola graduada.

Sobre aquesta qüestió volem dir el nostre pensament, clar i llançat, a fi de que no mos atribueixen intensions tant mesquines com equivocades, i no se cregui que claudicam en un punt que consideram de capital importancia.

Posats en el terré d'explicar sincerament lo que sentim sobre problema de tan precisa resolució, no volem cloure el nostre parer dins unes sencilles consideracions, sinó que en uns quantis articles exposarem l'estat actual de les nostres escoles per deduir que la resolució del problema es urgent, que'l local es un gran pas cap an aqueixa resolució, pero no l'únic; que'l local a l'ora vna es l'ideal, mes davant l'urgencia de la reforma i les dificultats presentades per construir-les-hi es precis cedir un poc de la nostra part i accontentar-nos amb la casa adquirida recentment, ja que dins la vna es dificil trobar-ne amb millors condicions.

Anem avui a veure les escoles actuals.

Fins fa nomes mitj any l'escola 1.^a de nins estava dins l'antic claustre del convent en una sala vella, humida a mes no poder, poc ventilada, ruïnosa, lletja i per pujoir amb varies mestres que donaven dins el corral del escorxador public del qual en sortien miasmes i fetor insuportable que posaven en perill la salut dels alumnes.

Gracies a les gestions d'alguns pares d'alumnes i especialment del jutge D. Juan Sanchó, i el regidor D. Miquel Morey, l'Ajuntament acorda el traslat provisional a l'església de Santa Catalina ja que noga definitivament el passat i digníssim banc D. Antoni Cànol. Aquest nou local capàs, ventuat i decent, te la desventaja de tenir una sola sala i un sol corral que no serveix mes que de pas per un escusat de males condicions;

condicions que no poden ser millorades per ara, suposat que no's propietat de la vila i aquesta te en projecte tugar-ne lo mes prompta possible.

Aquest es el local millor, indiscutiblement, perquè el que ocupa l'escola 2.^a de nins es un salonet de la Casa de la vila, capàs sols per una trentena de nins, i n'hi compareixen un centenar, sense par, perquè un que n'hi ha es comu a la sala i a l'escola, i de molt petites dimensions. D'el mobiliari no hi ha que parlar-ne perquè tot es inservible.

En quant a les escoles de nines hi ha encara molt mes que desitjar, si bé no se sent tant la falta de bons locals per haver-hi les Germanes de la Caritat que disposen de bones sales d'escola graduada i assistencia a les escoles públiques es mes reduida. No obstant, es indigne que l'Ajuntament no disposi mes que d'un local de sa propietat sense llum ni ventraccio, baix, humit, amb un corral de quatre metres quadrats, i un escusat ben anungrenic. La 2.ª es l'entada de la casa habitacio de la mestra. El salonet es decent i ben ventuat, pero molt reduit.

Tot això vol dir que donat l'exces de nins qu'assisteixen a les escoles nacionals i que l'Ajuntament no te locals amb bones condicions es urgent l'adquisicio o construccio de nous, capagos i decentes aont instal·lar-hi no una de les escoles, o les dues existents sino que de tota capàs per una escola graduada i tenir eix mestres que precisin perquè Artà tenguí al marco els que necessita segons el cens escolar.

En el n.^o qui ve seguirem diguent de quina manera deuria resoldrer-se el problema de les escoles.

A. F.

ELEMENTS de GRAMATICA del CATALA

ABM SOS DIALECTES PRINCIPALS

LLISSÓ II.

Origen i formació de les llengües neolatinas

4—Brollant el llatí en el Laci an els temps prehistòrics, aa aquella regió central d'Italia, cresque i se va estendre una cosa de no dir amb el vot maivisi que prengé la seua ciutat

principal. Roma, que a poc a poc par el seu domini daunt totes les altres regions d'Italia, Sicilia, Sardenya, Córsega, Espanya, nord d'Àfrica, les Galies, Rétia Il·líria, Dalmàcia i mes envant Grécia, Egipte, tot l'Orient, Dàcia, Escítia i bona part de Germània. Així la llengua s'estengué amb les seues lleis i sabia administració a totes aqueixes altres nacions torates que parlaven grec; perquè eren d'una civilització superior an el llatí; i els pobles de civilització superior mai deixen llur llengua per la d'un poble inferior; per aixó els pobles d'occident, conquistats dels romans, de civilització inferior an aqueis, acceptaren el llatí de Roma, romanisant-se en tots sentits, sobre tot en la llengua; per aixó tot l'occident parlà llatí; pero no el llatí de Ciceró, Juli Cesar, Tit Livi, Virgili, Horaci, Ovidi, quera una refinació i amabicament de llengua que mai la parlà el poble, sino just la gent polida, il·lustrada, no els anarabets. Aixó augué una divisió del llatí; llatí sabi, refinat, conegut per nom de classic, i llatí vulgar, sermo pedestris, llengua del poble. El llatí vulgar es de veure qu'avia de tenir una gran virtualitat i que havia d'acabar per vencer el classic, que després de tot era artificial i per lo mateix violent i ja's sap que nihil violentum durabile. Els matèis poetes clàssics iniciaren la decadencia i desfeta de llur llatí; dints de les exigencies de la metrificació dels versos, comensaren a emprar formes vulgars que los venien be pels peus dels versos (ambo aixó consistien i aixó eren les anomenades lleccencies poètiques, que no foren mai paraules qu'els poetes se treguessen del cap); aqueilles formes acabaren per invalidar no sols la poesia, sino també la prosa, esclatant així la decadencia del llatí saví, l'latinus, oficial. Llatí qu'emprava l'administració romana a la Capital i dins totes les Provincies, el llatí qu'ensenyaven totes les escoles que l'impen sostenia en tot l'Occident.

Invadit aquest dels bàrbars del nord la primera del sigle V. i esondrat de tot ben prompta, se'n anà en orri la altra llengua poderosa i entennimentada administració romana, desapareixent el centre d'on sortien les lleis i les orates redactades en la llengua oficial, el llatí saví, i que sostenia per tota l'era les escoles imperials, que ensenyaven aquell mateix llatí, que's gramàtics feren aven a tota una farsa contra les nombroses invasions del llatí vulgar, que amenaçava amb la

Dr. D. Miquel Morey
D. Juan Sanchó
D. Antoni Cànol

for-a que duia, fer-s'ho tot seu.

Desaparagada l'administració imperial, que sostenia el llatí clàssic, que ja ningú parlava, ni els miteis gramàtics el *llati vulgar* sense les traves ni barreres que fins llavó l'havien associat, dominà absolutament i seguí amb més força que mai el desplegament i evolució que es natural a tota llengua i que en fa més de les seues en no tenir el fre ni el vincle de la literatura, que sempre la detén i captura. Quant s'esfondrà l'Imperi, ja feia sigies que s'era perduda la quantitat (silabes llargues o breus); de la *declinació* casi no quedaven més que dos cassos un p'el *regent* i l'altre p'el *retgit*, suplint-se el règim dels altres casos per via de les preposicions; també s'era abolit el genere neutre, confonent-se amb el *masculi* els verbs *deponents* s'erén fet *actius*, haviaa desaparegut la forma assíva substituint-la per *circunloquis* mitjansant el verb *esse*; havien substituït, també el *futur* per les dificultats i confusions que resultantve, servint-sé també de *circunloquis* per via de l'infinitiu del verb que s'havia deconjugat i el presende *habere* o *tenere*; molts de pretérits perfet havien deixada anar llur forma simple adop tant al compòsta de participi passiu i el present o imperfet de *habere* casi per tot havien arreconat l'imperfet de *subjuntiu* donant el sentit d'aquest an el *plusquamperfet* que perdé així el sentit propi; el *plusquamperfet* indicatiu havia fet ull i s'erén fusos el *futur* perfet d'indicatiu i el de *subjuntius* de l'infinitiu no que quedava mes qu'el present. I no sols eren les formes de paraule que se tramudaven a la vela, sinó els sons vocals i consonants que feien llur via capgirant-se de tots vents segons llur jaent i circumstancies.

ANTONI M.ª ALCOVER.

(Acabará)

FRIT I BOLLIT

¡Vaja un titoll! qualquú dirá, ara que les «subsistencies» se son enfilades tant, qu'els senyors de «casta grossa» ja casi no li poren pegà sino de pancuetet clà i escaldums boris, (pastenagues) fermos tornar els uis verts amb un «menú» tant sustancios, «vianda di radicali de «Lerroux» a «Pau Iglesias» i «pocs perdons» (en terra caiga i mal no fassí) i altra carn venuda... Ildó, «jaquí está's dau!» com diu es meu taconer; perque heu de saber i entendre que desde qu'entrarem a n' es segón any de guerre económica, les meues sabates (vui di botines, perque això de sabates fa famella, i jo som ben masclé, gracies a Iheu) ja han perduda sa fasomia de tants de rivets i mitjas soles (algunes de llenyam vei) que les «pobres» han suportat sense protestar. ¡Sabeu que hu son de bones atletes les meues sabates!

S'ha esmentat que la seua bondat, sia del «bon cor», està juspreuada p'els seus anys. i tot hom que no sia de la pasta d'en «Maca», aquell celebre guixe del temps dels «ases guixers» de qui se discutia entre missès, si s'ase tenia mes seny qu'en i sab que l'experiencia engreifa la ciència... Sabeu, idò, quants d'anys tenen les n'ues sabates «primogenites»? Si sabeu restar amo sos dits, prest o tart treureu es en n'ies vaig treure de ca mestre «Gafet» un sa «còs» d'«epoonca» empeltat de bort de «mà» per d'«aduercoqué aigordenté i, que tres còs» de ca gran nonra; naver pegat ioc a ca'n «Maca» de «roslegat el «còs» de pedra de na Bernat i nis a dur-la a «manjar pancuit» a la Misericòrdia, el die de la «gloriosa»; i de ser el verjo d'«ver» «ver» mal el peu a cap Boufarra... Les vaig «extremar» ¡Oh tèmpera, oh mores!... ¡Oh temps de sa moror! ¡Oh senyalat dia! el mateix dia que nos predicamatzgidor de la Ciutat de les Malhorques en Bernat Obrador qui tal volta

ell mateix ja ha perdut es conta dels anys i anys que fa de l'ofici. ¡Vet quin'una! Quin pebre me feia coure els uis anà a cercar na Maria pe sa cuina, i perde ses manades p'es rostoi, parlant de sabates i sabatès i altres empiriuremes, per justificar de qualca manera el títol d'aquest «sector» (sa guerra ha vulgarissat aquest mot, i sa premsa el s'ha fet seu i l'aplica tant si ve a s'en endret com a s'en revés) de LLEVANT.

Parlar de «frit i bollit» en temps de fartura, quant a n'es paladar li han de fer moixones per fer-lo entrar en gana, seria una bufetada a sa lògica (si es qu'en questió de bucòlica e-hi cabí suc de cervell—que no sia salya de cervell—) però, en temps de rusca, quant un s'engoliria macs de torrent, que segurament l'associarien casi tant com els panetots qu'avui s'estilen, un poc de «frit i bollit» fa posar d'un peu, i fins i tot aquells mes «cibarites» i devots de llepolies en fan «llepa-dits.»

Avui en die sa norma (i ja que escrit que-
escrit queda aquest mot, dec haver de dir que
jo, que vaig «cap a ponent» encara que acce-
desca a escriure qualca cosa damunt «Llevant»
no he d'aturar-me gaire a estudiar certes nor-
mes, que no cal dir si son totes bones i rebedo-
res) es de seriedat i fê de Pare Bestard, i la jovin-
tut «d'intelectuals» ha pres es trofi d'escriure
en serio, oblidant o no sabent que'ls grans mes-
tres dels reineixament de "nostra parla" ten-
nien tots un estil festivol i manjivol que tocant
ses castanyetes feren prendre sabor an als pala-
dars mès «refractoris».

Jo, que amb això de ploma, sempre he estat un... fresco que no sé si fou per assò que me donaren el Diploma «d'ignorants de Quatre-Sòles» per haver fet de pellaço alguns anys damunt "L'ignorancia,, me propòs, (m'hi han duit com un xotet de cordeta) d'i quatre «bataionades, de tant en quant, si e-hi ha vent a sa trompa, per-a fer riure al públic.

Si logr fer mallorquisme, hauré guanyat el plet. Si meresc censures, als censurodors a-ls donaré el joc per escampat o'ls posaré el cabrestre damunt es coll. Ja heu sabeu criticar....

No us afanyeu, lectors volguts, ni us rom-
peu ses banyes per resoldre el meu problema;
som una «incògnita irressoluble.» L'autor de
«Frit i bollit» es un cuiner que també fa aigo
gelada i trempa resolis. Si sou bons atlots vos
faré, qualca pic, «mentecatos i vos donaré «ca-
ramel·los»

En Tort-Toni.

Hospital de Sta. Rosa

Conta qu'el Sr. Regidor encarregat del Establiment de Beneficència d'aquesta vila, *Hospital de Sta. Rosa* presentà al Magnífic Ajuntament de les entrades i sortides en metàl·lic qu'en el mateix s'han fets durant el passat any de 1917.

—:— *ENTRADA* —:—

Janer—Existencies del any passat.	4'45
Juliol.—Rebudes del Ajuntament per la subvenció d'enguany . . .	750'00
Septebr. D'una multa posada p'el batie i cedida al asil.	1'00
Oebre. De D. Andreu Sureda Sancho llegat de la família Morey . . .	80'00
Dbre—De les captes v. rificades per la vila durant l'any.	111'17
Donatiu	90'00
<i>Suma l'entrada.</i>	<u>1036'62</u>

—:— SORTIDA —:—

Entregat al Magnific Ajuntament en rebuts dels gastos fets en l'Hospital durant l'any 1917 . . . 1027'20
Resumet que passa als contes de 1918 9'42

EMBUI S

Els dos caps de partit del nostre poble fa temps que les se donen sobre qüestions de política i administració municipal; no mos n'hauriem ocupat en aquestes columnes si no vèssim que la cosa pren un mal camí, ja que un tercer en surt perjudicat i per cert que es del sexe débil. Si senyors, el fer obra de cultura mereix sempre l'aplaudiment de tot bon patriota, però es obra de incultura mal-ferir la Sra. Gramàtica terriblement com se fa en una de les fuies darrerament impreses. Noltros que després de la nostra, la llengua castellana es la que mes estimam mos consideram obligats a defensarla i no porem consentir que sela trepitji de manera tan poc delicada.

***

Ja tenim l'article 29 pels morros. Ben segur, que no era l'idea del legislador que se burlás d'aquesta manera. El cas de Mallorca demostra, que ailo de l'*Illa de la calma* aquella execració que mos tirá en cara, un gran coneixedor de nostra caràcter es una gran veritat i també que aquí no se coneix la ciutadania, ni se vol coneixer, ni volen que se conegui.

* *

Lo que passa amb el servici d'automòvils de Manacor a Capdepera, no es tolerable. De deu dies nou no arriba; va guiat per un aprenent de maquinista i no te pany qui se serv. Mos consideram, per aixó, obligats: 1.er a demanar al Administrador de Correus de la Provincia que obligui al arrendatari del servici Manacor-Capdepera a cumplir amb puntualitat, ja que fa una temporada llarga que el comers se sent perjudicat amb el no arribá d'hora el correu; i 2.^{on} suplicar al Exm. Sr. Governador que envii un inspector perque vigili per la salut dels viatjers.

Filicumis

Per imprevisió

El dilluns de aqueixa setmana, dia 18, tengueren lloc a Ciutat aconteixements greus que podien haver estat de funestes conseqüències. El motiu fou la falta de Carbó que, repetint-se una partida de dies seguits posaren en estreta necessitat a les famílies, que ni amb els doblers amb la ma podian trobar-ne.

Això ocasionà una manifestació espontànea dels necessitats, -atlots i dones- qu'acudiren al Governador i al sortir-ne toparen un carro carregat d'aquest combustible i el descarregaren i s'el repartiren, com feren igualment amb carbó del moll, i amo farina patates i altres que hiures. Això motivà la sortida de la força del mar, tancaments de tendes, tirs i pedrades amb alguns ferits.

Aquest conflicte podie haver estat previst i no hauria tengudes les fatals conseqüències que s'experimentaven. Amb un pòmes de previsió, l'Ajuntament hauria pogut abastir suficientment tota Palma d'aquest article suposat son molts els pobles qu'entenien en abundancia.

Sentim molt lo ocorregut i voldriem fos estat aquesta una illsó ben aprofitada, per qui deu.

Tasca Patriòtica

Sembla que el *Centre Regionalista* fa poc establert a Ciutat, i la Secció de Nostra Patria s'han proposat fer tasca patriòtica de bon deveres per desvondir els qui dormen.

Volien emprendre una feina per tots els pobles de Mallorca no per fer política a borda ni renovar, sino per fer cultura amb tendència a despertar i ennobrir l'ànima regional, l'esperit de nostra terra, fer patria.

Era hora que hi haguessin qui comencés tant noble tasca. Beis nostres poetes s'han cantada a la Patria; be fa anys que se sent batejar l'ànima mallorquina, per boca dels cantaires de ses glories. Però llur veu trobava sols resson en el cor d'els enamorats de les lletres i en canvi el poble, va allunyat de l'esperit dels escriptors, no ha tengut qui li parlés a cau d'orella i li ferís les fibres més sensibles del cor; li despertés el sentiment de patria.

Aquesta tasca es la que va a emprendre el *Centre Regionalista* esmentat, i per dita nostra, Artà en rebrà les primícies. Aquella entitat s'ha dirigida a l'Associació *Minerva* que ha organitzat una *Tarda literaria musical* p'el dia 3 de Mars en la qual parlaran alguns dels cabdallers del Centre, donant conferències sobre la Llengua i l'Historia de Mallorca.

S'han comensat els treballs d'organització i es de creure que aquesta festa patriòtica tindrà gran èxit.

Mossos quintats

El dia 17 de Febrer a les 8 se va fer a dins el local de l'escola 2.ª de nins el sorteig dels mossos qu'entren a la quinta d'enguany. L'extracció dels noms i números se va fer sense cap incident en mitj del truí acostumat i entre els crits i gatzara que solen fer els qui treuen número alt. Vet-aquí els noms dels sortejats amb el número qu'ls ha correspost:

N.º 1—Josep Fuster i Fuster	(a) Asdoro
„ 2—Juan Servera Mestre	(a) Leu
„ 3—Pere Massanet Lliteras	(a) Benaula
„ 4—Bernat Danús Dalmau	(a) Rata
„ 5—Juan Riera Ginard	(a) Poleti
„ 6—Miquel Cassellas Llaneras	(a) Boira
„ 7—Miquel Oliver Solivellas	(a) Moma
„ 8—Antoni Riera Ginard	(a) Molinet
„ 9—Juan Pastor Sureda	(a) Pujoli
„ 10—Jaume Torres Font	(a) Papayó
„ 11—Llorens Garau Sureda	(a) Gabelli
„ 12—Bernat Morey Blanes	(a) Roig
„ 13—Antoni Estela Ginard	(a) Violi
„ 14—Rafel Molinas Bassa	(a) Esparté
„ 15—Miquel Torres Nadal	(a) Moll
„ 16—Miquel Cassellas Pons	(a) Lluha altes
„ 17—Miquel Muntaner Genovart	(a) Barbassa
„ 18—Bartomeu Ribot Vaquer	(a) Ribot
„ 19—Pere Josep Sureda Amorós	(a) Terrassa
„ 20—Josep Ferrer Carrió	(a) Piufo
„ 21—Antoni Mestre Moll	(a) Puig
„ 22—Juan Lliteras Vaquer	(a) sa Canova
„ 23—Francesch Blanes Sureda	(a) Xurigué
„ 24—Bartomeu Tous Pallier	(a) dels Olors
„ 25—Pere Martí Llaneras	(a) Colonié
„ 26—Rafel Ginart Lliteras	(a) Tayet.

„ 27—Pere Alzamora Ferragut	(a) Metxo
„ 28—Francesc Amorós Servera	(a) Capblanc
„ 29—Pere Servera París	(a) Bossa
„ 30—Antoni Sureda Massanet	(a) Coca
„ 31—Juan Tous Massanet	(a) Sol
„ 32—Antoni Tous Massanet	(a) Corredó
„ 33—Juan Pons Garau	(a) Xino
	es América
„ 34—Pere Ginard Carrió	(a) Fusteret
„ 35—Arnau Llinás Cassellas	(a) Petaca
„ 36—Miquel Pastor Vives	(a) Redó
„ 37—Antoni Mascaró Antich	(a) Canai
„ 38—Miquel Buisquerra	(a) Carbona
„ 39—Francesc Vaquer Mayol	(a) Rai
„ 40—Jeroni Juan Serra	(a) Quec
„ 41—Antoni Terrassa Esteve	(a) Cirera
„ 42—Pere Ferrer Rosselló	(a) Canet
„ 43—Pere Ferrer Jaume	(a) Tuniet
„ 44—Bartomeu Flaquer Esteve	(a) Mangol
„ 45—Llorens Ginard Ginard	(a) Colonié
„ 46—Antoni Servera Saacho de Romero	
„ 47—Juan Llaneras Amorós	Forné Sua
„ 48—Sebastià Servera Sureda	d'en Pere Cova
	es América
„ 49—Bartomeu Vaquer Massanet	d'en Pere Ray
„ 50—Miquel Sard Cursach	(a) Terres
„ 51—Juan Ginard Esteve	(a) Corona
„ 52—Francesc Cassellas Sancho	(a) Garameu
„ 53—Antoni Sunyer Sureda	(a) Sunyer
„ 54—Jaume Tous Sancho	de La Font Calenta
„ 55—Juan Llaneras Lliteras	d'en Tia Sua
„ 56—Bartomeu Sureda Ferrer	(a) Toro
„ 57—Jaume Sansaloni Alsina	de sa Duavay

El "Miramar" perdut

La setmana darrera Mallorca rebigué una forta sotragada amb la pèrdua d'uns quants fills que finaren tràgicament en aigües de la Corunya, a causa d'haver embarrancat l'hermós vapor de la flota mallorquina, "Miramar".

La tragedia tengué lloc aprop del Cap Ortegal, a causa del temporal que se desencadenà.

El primer telegrama tirat p'el pilot D. Jaume Fornaris causà gran sensació, especialment entre els qui contaven membres de sa família alguns dels tripulants. S'anaren repiguent, després detalls i el resultat fou la pèrdua del buc i de deu tripulants entre els el capitá D. Jordi Bennassar.

S'han obert arreu llistes de subscripció per socorre les famílies de les víctimes i s'organisen a son favor funcions benéfiques i a la Seu se celebraren suntuosos funerals amb assistència del Bisbe i nmerosisima concurrència.

La Redacció de LLEVANT, s'associa al sentiment general, pregant per l'etern descans de les ànimes de les víctimes, i demanant consol per llurs famílies.

CRÓNICA

DE CA-NOSTRA

El nostre benvolgut paísà, amic i col·laborador de LLEVANT, D. Monserrat Sancho

Lliteras, está fent una forta campanya electoral a Galicia a favor dels candidats regionalistes d'allà. Pren part en mitins de propaganda i escriu articles en el "Noroeste", per despertar la consciència de l'opinió gallega atuida p'el caciquisme degradant. Heu celebrat com Artanencs i desitjam que l'èxit mes falaquer coroní els seus esforços.

∞ D. Antoni Esteve Amorós, (a) Regalat cap del partit liberal, ha llogat el Teatre de Can Mas, que fins ara havia ocupat el Circol d'Obrers Catòlics. Segons diuen l'idea es, instal·lar el Centre Liberal en els alts i aplegar elements de la Societat Obrera i alguns altres per reconstituir la Societat d'Instrucció i Recreo qu'en altre temps existia, i que de tot tenia manco instrucció. Aixó, es casi segur que p'el Carnaval de l'any vinent no faltaran eis consabuts balls de màsccas i demés que en l'altra temporada armaren. Si aixó han de fer, no li diguin d'Instrucció, i possin sincerament "Societat de balls i altres recreos".

∞ Aquesta setmana passada, en Jaume Nabot (a) Tit tengué la desgràcia, mentres feia, llenya, de ferir-se amb la dextra a un braç fentse una ferida d'importancia. El metje li hagué de donar un punt.

∞ El nostre bon amic i paísà D. Juan Ll. Estelric catedràtic de l'Institut General i Tècnic de Palma se troba totalment curat de la malatia que tant de temps fa el tenia postrat. Sembla que ja no tardarà a carregar-se de nou de prosseguir la seva tasca. Li expresam per aquest motiu la nostra gaubansa.

∞ A la Plassa del Conquistador l'han acabada d'omplir d'abres, com també al carré de Monserrat Blanes. Ara fan els clots per sembrar-ne també a la Plassa del Convent, par demunt l'escalonada nova i adavant el portal segon. Es aixó una bona millora per l'higiene i ornament de la població. El nou batle D. Bartomeu Esteve, mereix per aixó l'enhorabona. Així se fa, per anar bé; moguen-se i fent obra profitosa.

∞ La societat "Foment del Civisme" de Palma nos comunica la renovació de la seva Junta Directiva, figurant com a President de la mateixa D. Francesc Gamarra.

DE CAPDEPERA

Fa uns quants dies que varem fer una visita al astiller que els jermans Ferragut estan preparant a "Na Farradura" de Cala Retjada. Actualment fan el cubert que ha de contenir la màquina d'asserrar; hi ha també una partida de fusters que adoben grossos llenyams per montá el primer barco al qual ja han posat la quilla. Tindrà 23 metres de llarg i de 150 a 165 tonelades de desplaçament. Dirigeix els treballs el mestre Antoni Nadal d'aquesta localitat. Rebin el jermans Ferragut la nostra enhorabona pel bon nom que procuren donar an el seu poble.

** Els mossos sortejats el diuinenge passat eren en número de 30.

Moviment de població

MORTS

Dia 14 de Febrer—Na Margalida Alzamora i Sureda (a) de Cala Molitó, de 69 anys, d'insuficiència mitral.

NAIXEMENTS

Dia 14—Pere Lliteras Riera i Catalina Lliteras Riera.—Bessons.

(Corresponsal)
Cande pera 18 Febrer

Per etxés d'original del cam de publicar Registre

GRAN COLMADO ARTANENG d'en GUIÉM BUJOSA (a) Ganancia

SE VENEN BONS I BARATO

Comestibles de tota casta, licors, dolces, galletas, etc., etc. • Grandíols surtits i perfumeria

Aquesta casa es s'única depositaria dins Artá del ANIS . O . EL

Fixau-vos be en sa Direcció: **CARRE de PALMA, 3 - ARTA**

S'agencia Bujosa (a) Ganancia serveix amb esment, puntualitat i barato qualsavol encàrrec se li fassa per ciutat i pels altres pobles de Mallorca

Despaig a Artá: Carré de Palma, núm. 3 • Despaig a Palma: Estanc d'es Banch de s'Oll

Grandes Almacenes

: *Juan José* :

de

Vda. Ignacio Figuerola

Sastreria Camiseria Merceria Zapateria Pañeria
Laneria Pañolera Lenceria
Géneros de Punto Sederia, Artículos para Viaje
OBJETOS DE REGALO

Depósito de máquinas parlantes
— **PATHEFONO** —

— **PRECIO FIJO** —

Brondo, 7 9, 11. Bo:ne, 118 • Teléfono, 217

NO IMPORTA

MAI MES SORTÍ D' ARTA PER VESTIR DE SASTRE

EN LA

SASTRERIA

: D'EN :

* **Juan Juster** *

se faien i cusen tota casta de vestits d' homo
a la moda i a gust de cada qual

Direcció: Botavant, 14 • ARTA

NO COMPREU CAFÉ
que no passeu abans per sa botiga d'en
JAUME CABRER

que'l té bo i frese

Allà hei trobareu tota casta de
comestibles i a tot preu

ARROS, VERDURES, PATATES, etc.

Carré de Antoni Blanes Juan - Antas Puput

FARMACIA

DE

Llorens Garcies

OBERTA A TOTES HORES

Vins i alxarops medicinala

Alxarops de casa de Llorens i Moroy

preparat amb erba cuquera d'ARTA

PLASSERIA DES MARXANDO

GRAN BOTIGA

AMB GANERO DE TOTA CASTA I A TOT PREU;

— **CALSAI FI I DE MODA** —

A UANA VIVES

CARRÉ DE PARROQUIA, 1

CAP BOTIGA

VEN EN MILLOS CONDICIONS QUE SA D'EN

Juan Vicens (a) Jan

Tota casta d'articles, comestibles, galletas, etc.

ES REPRESENTANT DE SA PERFUMERIA

L. GACCIO

TE DEPOSIT DE MAQUINES DE COSIR

PAPPI I AUCONS

Com també tota casta d'instruments musicals, Bandurries, Guitarras, etc.

LIRECCIO: • ALCARIOT, 3

ACADEMIA

de 1.ª i 2.ª ensenyansa

amb classes especials de

FRANCÉS i

CONTABILIDAD

Preparació per l'oposició en las
titulats, Normals, Correus i
Telegrafs.

Professors especials

Per preus e mètodes
dirigitse a son Director

D. Andreu Ferrer

MESTRE NACIONAL

**RONDAIES
DE MENORCA**
per

Andreu Ferrer

Un volum en 4.ª 2 Peses

DEMANQUES A LA LIBRERIA DE

FERRER I SUREDA

ARTA

En aquesta Administració
podreu encarregar
tota casta de

IMPRESOS

Se serveixen amb prontitud

**LIBRERIA, PAPELERIA
i CENTRE de SUSCRIPCIONS**

Ferrer i Sureda

Aquí trobareu paper de tota casta a la menuda i en gros, plocs,
llibretes, tintes, llapiceria, etc. etc.

Libres escolars i religiosos

— A PREU DE CATALEG —

s'encomanden da tota casta en tota puntualitat

QUATRE CANTONS, 3 ARTA

Ensaimades i Panets

En lloch se troben millós que a la

Panaderia Victoria

ES FORNOU

Miquel Roca Castell

El sa botiga hei trobareu
sempre pans, panets,
galletas, bescuits,

rollets, i tota casta de pasticeria

TAMBÉ SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitud, i economia

DESPAIG Carré de Palma, 3 bis. ARTA